

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, za pol leta 2 K in za četrta leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se pošilja do odpovedi. — Deležniki „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 v. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, vnaprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 15 v, za dvakrat 25 v, za trikrat 35 v. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede popoldne. — Nezaprete reklamacije so poštne proste.

Še enkrat naša kmetijska šola!

V Vašem cenjenem listu bilo je že več člankov o tej zadevi, a pozitivnega se je v teh člankih prav malo dognalo. Očividno so hoteli dotični dopisniki samo izzvati merodajne in poučene kroge, da bi nam pojasnili celo zadevo. Pa ta namen se ni posrečil. Ostalo je vse tiho. Nek tajinstveno skrivnostni mrak zavija vso zadevo in ne moremo se znebiti težke slutnje, da tudi ta s hudim naporom izvojevana kmetijska šola ne bo slovenskemu kmetu v posebno korist. Zgledov imamo dovolj. (Glej slovensko gimnazijo v Celju, in zakulisne obravnave radi stavbišča.) Toraj le malo bolj očitno naj se deluje v tej zadevi, da ne bomo potem preveč presenečeni s kako lečno jedjo. Kar mi najbolj ne ugaja, je to, da se trdi vedno, da bo ta šola le samo enoletna. To nikakor ne gre za splošno kmetijsko šolo. Že viničarski tečaji, ki se vendar bavijo le z eno stroko so 10 mesečni, tudi zimske kmetijske šole imajo po dva 5 mesečna tečaja. Kako bi se toraj mogla obširna učna tvarina iz vseh strok kmetijstva teoretično in praktično obravnati v enem letu! Nasledek bi bil le polovičarstvo. Saj se je tudi sam deželni odbor v lauskem poročilu izrazil proti enoletni šoli, trdeč, da v tem času ni moči kaj temeljitega znanja doseči. Komur je mar, da bi se naši kmetijski mladeniči naučili res kaj strokovno temeljitega in popolnega, ta mora zahtevati popolno šolo. Ne proglašajmo se sami za narod nižje vrste, kateremu bi zadostovala polovičarska izobrazba. Kmetijstvo je napredovalo po drugih državah tako silno, da nam je treba napeti vse telesne in duševne moči, ako hočemo z njimi vsaj nekoliko tekmovali. Na naši slovenski kmetijski šoli je toraj ne-

obhodno potreben dveletni pouk, kakor ga imajo druge enake šole v naši državi; saj menda ne želimo, da bi bila naša šola posebne vrste.

Ta šola nam bodi naša kmetijska akademija, kajti za najnujnejši in potrebnejši kmetijski pouk se bodo itak sčasoma morale ustanoviti še v vsakem okraju tako imenovane zimske kmetijske šole, kakih imajo po drugod že prav obilo.

Kmečki prijatelj.

Politično zborovanje v Kozjem.

Kadarkoli pokliče Katol. politično društvo za kozjanski okraj svoje ude in prijatelje, vsakokrat se mu odzovejo radevolje in v obilnem številu. Tako tudi tokrat. Zastopane so bile občine: Kozje, Pilštanj, Buče, Podstreda, Zagorje, Drenskobreg, Vrača, Zdole, Rajhenburg, Veliki kamen, Gorjani. Prišli so sami odlični možje, med njimi več županov in občinskih svetovalcev. Predsedoval je gospod Tomažič, ki se je v otvoritvenem govoru z ginenimi besedami spominjal tudi pokojnega poslanca Žičkarja.

Dr. Korošec je govoril o političnem položaju ter meni, da se bo začelo v državnem zboru še le tedaj redno delovati, ako se izpolnita dve zahtevi avstrijskih Slovanov: splošna volilna pravica in sprememba poslovnika v državnem zboru. Z ozirom na deželni zbor štajerski pravi, da je stališče slovenskih poslancev v deželnem zboru neznosno. Slovenci smo obsojeni v deželnem zboru na vedno manjšino, ker je Nemcev dve tretjini v deželi, Slovencev le ena. Nemška večina v deželnem zboru je povrh še naša

srdita nasprotnica, ki se ne ozira na pravico, ampak nam da čutiti le svojo moč. Ker nam zakon daje enakopravnost z Nemci in nam naš narodni ponos ne sme pripustiti, da bi ponižno kakor otroci beračili za svoje pravice, zato moramo gledati, da se stališče slovenskih poslancev v deželnem zboru spremeni. To moramo zahtevati iz narodnostnih in gospodarskih razlogov. Vzglede so nam Nemci na Češkem, kizabtevajo narodno samostalnost in jo polagoma že tudi dobivajo. Govornik natančno opiše nemške zahteve in pridobitve na Češkem. Enkrat se mora tudi pri nas začeti delati v tem smislu, ker potrebujemo narodnostni mir in gospodarski napredek. Sedaj tudi na prirodno bogatem Spodnjem Štajerju gospodarski le nazadujemo. Samo dve dokazili je treba navesti: 1. mnogoštevilno izseljevanje in 2. prisiljena prodaja kmečkih posestev v nekmečke roke. Ljudem se mora pridobiti dela pri uravnavi rek kakor Sotle, pri zgraditvi železnice, za zboljšanje vinogradov in poljedelskih zemljišč se morajo osigurati redne podpore, glavno pa je delati na to, da kmet postane zopet gospod svojih pridelkov, katerim sam določa ceno. To se bo doseglo z združništvom in stanovsko izobrazbo.

G. predsednik Tomažič se zahvali predgovorniku za govor ter v daljšem govoru predlaga za Žičkarjevega naslednika g. dr. Ant. Korošca, čemur zbor soglasno pritrdi.

Dr. Jankovič je navduševal može, da naj krepko stoje ob volitvah vsi in složno in polnoštevilno nastopijo. Dr. Jančič je s krepko besedo naglašal, da moramo v sedanjih časih voliti moža, ki bo poleg narodnosti branil tudi verske svetinje Slovencev. Dr. Lampe

LISTEK.

V spomin + dekana J. Žičkarja.

(Ob njegovem pogrebu dne 2. vinotoka 1905 v videmski cerkvi govoril prof. dr. Anton Medved.)

(Konec.)

Da bi tem bolj vnel pri ljudstvu pravo krščansko življenje, je širil cerkvene bratovščine, obhajal je mnoge sv. misijone, pospeševal je redovniške zavode, posebno č. šolske sestre v Celju, kojih uspešno delovanje je za celjsko okolico zelo velikega pomena. Nemiljivo so njegove zasluge v cerkvenem oziru v Vitanju. Kdo ne pozna čudno lepe tamonje Marijine cerkve „na Hribci“? Rajni Žičkar ji je preskrbel krasne zvonove, dal jo je preslikati, altarje jako lepo prenoviti; tako je tista cerkev sedaj ena najlepših rožic med svetilišči v naši škofiji. Za zidanje nove primerne župnijske cerkve v Vitanju pa je ustanovil cerkveno družbo, ki kaj lepo napreduje.

Tako je rajni gospod dekan povsod izpolnjeval svoje stanovske dolžnosti. Njegova dela ga hvalijo, pred večnim sodnikom bodo pa naša zaslužena plačila.

A kakor je Kristus nekaj zapovedal: „Dajte Bogu, kar je božjega!“ tako je tudi

isti Odrešenik rekel: „Dajte cesarju, kar je cesarjevega!“ Rajni g. dekan je tudi to povelje svojega nebeškega učenika zvesto izpolnjeval. Bil je z dušo in telesom vdan svojemu presvitemu vladarju, Nj. veličanstvu Fran Josipu I. Bil je vzoren avstrijski državljani, želeč vsestranskega blagoslova svoji ožji domovini, hrepenč po neomejeni sreči vesoljne, velike Avstrije. O da bi tako bila vsa srca avstrijskih državljanov za skupno domovino, potem bi bila mirna in srečna in mogočna naša staroslavna Avstrija!

Da bi svoje državljanske dolžnosti tem natančneje izpolnjeval ter se tem uspešneje posluževal državljanskih pravic, zaježenih mu po božjih in svetnih postavah, vdeleževal se je marljivo javnega življenja. Ker so njegovi prijatelji in častilci videli, da ima za to posebne zmožnosti, so mu celo poverili najvišjo čast, katero imajo državljani — izvolili so ga deželnim in državnim poslancem. Zaupanje, katero so mu izročili, je opravičil z največjo natančnostjo. Kako je bil vnet, delaven, podjeten poslanec! Po njegovi vztrajni delavnosti in gorečnosti se je doseglo mnogo dobrot za našo ljudstvo; marsikatera pravična zadeva je šla le po njegovem modrem in neustrajnem posredovanju dospela do veljave. Njegov trud in njegovi naporji so vsega priznanja vredni. Le-ta njegova neumorna delav-

nost je brezdomno pospešila njegovo smrt; očividno je bilo to v z dnjem tednu njegovega življenja. Ko je bil že na smrt bolan ter so mu zdravniki in prijatelji nasvetovali mir, je šel na Dunaj, da bi tam vpričo vse javnosti, vpričo vse Avstrije, vpričo najvišjih zakonodajalnih oblasti branil čast svojih ljubljenih Videmčanov. Tolika je bila njegova ljubezen do vas, vi Videmčani, posebno do tistih, ki ste to leto toliko britkosti pretrpeli. Ako bi bili vse izgubili, nekaj vam je ostalo — ljubezen vašega rajnega gospoda dekana in pa obljuba Tistega, ki je nekaj rekel: „Blagor njim, ki zavoljo pravice preganjanje trpijo, ker njih je nebeško kraljestvo!“ Pri izpolnjevanju prevzetih dolžnosti je zadela rajnega neusmiljena smrt; v državni zbornici ga je zadel prvi smrtonosni vdarec, umirati je začel, kakor braber vojsčak v krvavem boju, na polju svoje delavnosti, sredi svojih opravkov. To je lepa, časti vredna smrt. Zadel ga je smrtna kosa, ko je še zadnje svoje moči, zadnje trenutke svojega življenja žrtvoval sreči in časti svojih Videmčanov. Tako vas je ljubil; zadnje ure njegovega življenja je obsedala žarna ljubezen do vas, Videmčani!...

Taka smrt ni brez tolažbe, brez dušnega zdravlila. Kdor tako deluje in tako umrje, kakor rajni g. dekan Žičkar, si je velik z